

договорів, поверне об'єкт концесії концесієдавцеві вже амортизованим і без рухомого майна (ч. 5 ст.30 Закону 2019), яким виявиться все обладнання, що може бути демонтоване з об'єкту концесії. У свою чергу концесієдавець, який, фактично, виступатиме у цій моделі відносин як співінвестор, отримуватиме об'єкт концесії у амортизованому стані через багато років.

Утім, такий стан концесійних правовідносин не характеризуватиметься співмірністю прав та обов'язків сторін, концесіонер матиме значно більші можливості для реалізації своїх інтересів, ніж концесієдавець, тобто – така договірною моделлю не є збалансованою з огляду на співвідношення прав та обов'язків концесієдавця та концесіонера. Отже, Закон України «Про концесію» передбачає, серед іншого, можливість реалізації моделі концесійних відносин, у якій не дотримуватиметься баланс інтересів концесіонера та концесієдавця, а фактор корупції може призвести до того, що саме така модель стане найбільш поширеною.

Список використаних джерел:

1. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20/>
2. Про концесії: Закон України від 16.07.1999 № 997-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-14/>
3. Пьянкова А. Ф. Концепция баланса интересов и ее место в гражданском праве России. Вестник Пермского университета. Серия «Юридические науки». 2014. №2. С. 117-130.
4. Никологорская Е.И. Гражданско-правовая характеристика интересов акционеров и акционерного общества и их баланса: дис. ... канд. юрид. наук. М., 2009. 186 с.
5. Иванова А.Н. Баланс интересов в управлении организацией: теоретико-методологический аспект: дис. . канд. экон. наук. М., 2001. 123 с.

Гейнц Руслана Миколаївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного права
навчально-наукового юридичного інституту
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»*

ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗБЕРІГАННЯ РЕЧЕЙ У ГОТЕЛІ

Привабливість готелю та його імідж визначаються рівнем обслуговування та якістю надання готельних послуг. З цього приводу дослідники сфери туризму зазначають: «під час придбання готельних послуг визначальним фактором є очікування їх якості» [6, с. 201]. Оскільки готельні послуги мають комплексний характер, що означає включення до них ряду послуг, які в інших випадках носять

самостійний характер [7, с. 8], то якість готельних послуг буде визначатися якістю надання кожної з них.

Однією із таких послуг є зберігання речей у готелі. Спроможність готелю забезпечити надійне збереження речей особи, яка в ньому проживає, є свідченням гостинності та високого рівня надання послуг, а досконале договірне регулювання зазначених відносин забезпечує їх правову охорону.

Слід зазначити, що питання зберігання речей у готелі сьогодні достатньо добре висвітлюється в навчальних підручниках з цивільного та договірного права, однак кількість наукових публікацій, що присвячені цій тематиці, є незначною. Зазначеним обумовлюється актуальність досліджуваної тематики.

Правовому регулюванню зберігання речей у готелі присвячена ст. 975 ЦК України [8]. Відповідно до частин 1-3 зазначеної статті готель відповідає за схоронність речей, внесених до готелю особою, яка проживає у ньому. Річ вважається такою, що внесена до готелю, якщо вона передана працівникам готелю або знаходиться у відведеному для особи приміщенні. За втрату грошей, інших цінностей (цінних паперів, коштовностей) готель відповідає лише за умови, що вони були окремо передані готелю на зберігання. У разі втрати чи пошкодження речі особа зобов'язана негайно повідомити про це готель.

З аналізу положень зазначеної статті слідує, що відносини зі зберігання виникають між готелем і фізичною особою, яка набула статусу проживаючого. Відтак, зберігачем речей є готель, а покладавцем – особа, яка у ньому проживає. Особи набувають такого статусу на підставі договору про надання готельних послуг. В законодавстві даний договір називається договір на готельне обслуговування, дефініція якого закріплена в ст. 22 Закону України «Про туризм» [5] або договір про надання основних готельних послуг, як це зазначено у п.п. 3.3, 3.6 Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, які затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України 16.03.2004 р. № 19 [4] (далі – Правила користування готелями).

Повертаючись до аналізу положень ст. 975 ЦК України можна стверджувати, що готель зобов'язаний зберігати речі: 1) передані працівникам готелю; 2) знаходяться у відведеному для особи приміщенні; 3) гроші та інші цінності, які передані готелю на зберігання.

Відповідно до абз. 6 п. 1.3 гл. 1 Правил користування готелями готельна послуга складається з основних та додаткових послуг, що надаються споживачу відповідно до категорії готелю. При цьому, основні послуги – обсяг послуг готелю (проживання, харчування тощо), що включається до ціни номера (місця) і надається споживачу згідно з укладеним договором, а додаткові послуги – обсяг послуг, що не належать до основних послуг готелю, замовляються та сплачуються споживачем додатково за окремим договором.

Послуга зі зберігання речей, які знаходяться у відведеному для особи приміщенні, належить до основних готельних послуг і надається проживаючому за договором про надання готельних послуг. Закон не вимагає спеціальної домовленості про зберігання. Особливістю договору зберігання речей в готелі є те, що речі залишаються у володінні покладавця – фізичної особи, яка

проживає у готелі, але готель несе відповідальність за їх схоронність. Водночас, готель не буде нести відповідальності за втрату чм пошкодження речей, які заборонені для внесення до готелю Правилами користування готелями.

Відповідно по п. 4.11 Правил користування готелями, якщо до закінчення строку проживання споживач не пред'явив свої вимоги до готелю, вважається, що його речі не були втрачені чи пошкоджені. Тобто, за загальним правилом, зобов'язання зі зберігання припиняється водночас із припиненням зобов'язання, що виникло з договору про надання готельних послуг. З цього правила є виняток, який стосується випадків виявлення готелем речей, забутих проживаючим, адже у разі виявлення забутих речей готель зобов'язаний негайно повідомити про це власника речей (за умови, що їх власник відомий). Забуті речі зберігаються в готелі протягом шести місяців, після чого передаються у відповідні державні органи для їх реалізації або знищуються, про що складається акт установленної форми (п. 4.12. Правил користування готелями).

Договір зберігання речей в готелі, які знаходяться у відведеному для особи приміщенні, є реальним, взаємним та оплатним. При цьому плата за зберігання речей включається до ціни номера.

Слід наголосити, що віднесення окремих видів послуг, які пропонуються готелем до основних залежить від категорії готелю – «п'ять зірок», «чотири зірки», «три зірки», «дві зірки» та «одна зірка». Процедура встановлення категорій регулюється Порядком встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), затвердженим постановою КМУ від 29.07.2009 р. № 803 [3]. Вимоги до готелів різних категорій встановлені ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні класифікація готелів [2]. Так, автостоянка з охороною або гараж з основними видами технічного обслуговування автомобілів має бути в готелях, яким присвоєно «чотири» або «п'ять» зірок. Якщо йдеться про готель, нижчої категорії, то автостоянка може бути розташована біля готелю або на відстані не більше ніж 400 м від нього з урахуванням особливостей забудови району. Сейф для зберігання цінностей у зоні приймання туристів повинен бути навіть у готелі, якому присвоєно найнижчу категорію – «одна зірка».

Що стосується зберігання грошей та цінностей, то проживаючий повинен укласти з готелем окремих договір зберігання. Власне йдеться про додаткову послугу, яка надається готелем. Наявність переліку додаткових послуг та прейскурант на них готель повинен забезпечити у кожному номері готелю (п. 2.3 Правил користування готелями).

Досліджуючи питання суб'єктного складу договору зберігання речей у готелі, як додаткової послуги, яка буде надаватися на підставі окремого договору А. Донець вважає, що укладення такого договору є можливим з будь-якою фізичною особою, а не тільки проживаючим. Свою позицію науковець обґрунтовує тим, що «він укладається окремо і незалежно від основного договору про надання готельних послуг» [1, с. 65]. Вважаємо таку позицію дещо спірною з огляду на те, що йдеться про додаткові готельні послуги, які передбачені Правилами користування готелями. Ці правила поширюються на осіб, які проживають в готелі. Навіть у разі, коли послуга зі зберігання речей у

готелі є додатковою, її покладавцем за договором зберігання може бути тільки проживаючий. Додатковим обґрунтуванням цієї позиції є те, що готель, як професійний зберігач, зобов'язаний зберігати речі тільки осіб, які у ньому проживають.

Щодо характеристики даного договору як оплатного чи безоплатного, то це питання повинно вирішуватися з урахуванням положень ст. 946 ЦК України, якою передбачено, що плата за зберігання та строки її внесення встановлюються договором зберігання. Такий договір є реальним та взаємним.

Підсумовуючи, слід зазначити, що договірне регулювання зберігання речей в готелі опосередковується як договором про надання готельних послуг, так і окремими видами договорів зберігання речей в готелі.

Список використаних джерел

1. Донець А. Договір зберігання речей в готелі. Национальный юридический журнал: теория и практика. 2015. Март. С. 65-69 URL: http://www.jurnaluljuridic.in.a/archive/2015/2/part_2/15.pdf
2. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні класифікація готелів. URL: https://dnaop.com/html/29982/doc-ДСТУ_4269_2003
3. Порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), затвердженим постановою КМУ від 29.07.2009 р. № 803. Дата оновлення 24.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п>
4. Правилах користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затвердженими наказом Державної туристичної адміністрації України 16.03.2004 р. № 19. Дата оновлення 18.10.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>
5. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 р. Дата оновлення: 02.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
6. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія /В.К. Федорченко, В.С. Пазенок, О.А. Кручек та ін. К.: ВЦ «Академія», 2013. 368 с.
7. Устінський А. В. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері надання готельних послуг: автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.03. К. 2016. 20 с.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2013 р. Дата оновлення: 14.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>